

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

A V I S

D-nii abonați: magistrați, portărei și avocați, cari s'au schimbat domiciliul cu ocazia mișcării și numărilor cari s'au făcut în magistratură, sunt rugați a ne avisa prin o carte poștală de noua d-lor adresă, pentru a putea primi regulat ziarul.

Administrația

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție, s. II: *Administrația financiară Botoșani cu Principele D. M. Sturdza.*

Curtea de apel din București, s. III și tribunalul județului Ilfov, s. III: *Toma Georgescu și alții (Afacerea meseriașilor).*

Tribunalul județului Tutova: *Ilie Herșcovici, Bernard Prișer și Ilie Valter, dați judecăței pentru contravenție la legea burselor, cu o Observație de d. D. Alexandresco.*

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ :

Curtea de casație italiană din Roma (*Chestia asupra dobânzilor*) cu o Observație de d-l C. N. Toneanu.

Informațiuni, Bibliografie

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 12 Martie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Administrația financiară Botoșani cu Principele D. M. Sturdza

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar. — Proprietar domiciliat în străinătate. — Locuința de fapt. — Art. 1 din legea impositului funciar.

1. Pentru ca proprietarii de moși ce locuiesc în străinătate, și cari prin urmare ar trebui să plătească o foncieră de 12% (azi 13%), să fie reduși la 6% (azi 6½) trebuie să se constate anume că locuiesc obicinuit în țară, iar nu că ar avea domiciliul legal în țară, pentru că tocmai locuința obicinuită este faptul esențial fiind că se poate ca cine-va să și aibă domiciliul legal într-o comună sau oraș din țară, iar de fapt să locuiască obicinuit în străinătate.

2. Impunerea la funciar de 12% (azi 13%) a proprietăților arendate sau exploatate al căror proprietar nu domiciliază în țară, are loc chiar în cazul când dânsul locuiește în străinătate pentru căutarea sănătății, întru cât legea impositului funciar nu face nici o distincțiune în această privință.

Decisiunea 482/902. — Casată, decisiunea co-

misiunii de apel din județul Botoșani, No. 348/902, după recursul făcut de Administrația financiară a jud. Botoșani în proces cu Principele D. M. Sturdza.

Curtea,

Ascultând pe d-l Grecescu reprezentantul fiscoșului în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat Roiu, din partea Principelui D. M. Sturdza în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Că comisia de apel a comis un esces de putere și a violat art. 1 al. d din legea impositului funciar, de oare ce a scăzut pe intimat de la inpositul de 13% la 6½ fără să stabilească și să motiveze că intimatul are locuința obicinuită în țară».

Având în vedere că se constată că comisia comună de prefaceri din comunele Copălău, Udriceni, Flămânzi, Lătăi și Zlătunoea au constatat că D. M. Sturdza neavând locuința obicinuită în țară are a fi impus în cât privește impositul funciar pentru moșiile din acele comune conform art. 1 al. d legea impositului funciar, că în urma apelului făcut de D. M. Sturdza comisia de apel a reformat încheerile comisiunilor comunale de prefaceri;

Având în vedere că comisia de apel invoacă diferite considerații, presupții spre a susține că D. M. Sturdza are domiciliul în țară fără însă a constata că D. M. Sturdza are locuința obicinuită în țară;

Considerând că legiuitorul prin art. 1 al. d a legei impositului funciar, supune la impositul funciar îndoit pe acei care nu domiciliază, adică care n'au locuința obicinuită în țară; că spre a se împedica sustragerea acestui îndoit imposit trebuie ca anume să se constate de comisia de apel prin decizia ce pronunță că contribuabilul are locuința obicinuită în țară, iar în alt fel decizia comisiei de apel e supusă censurei Curței de casație;

Considerând că toate considerațiile puse înainte de comisia de apel de orice fel ar fi spre a scuti pe contribuabil de impositul funciar îndoit, nu pot înlătura casarea deciziei comisiei de apel dacă și întru cât locuința obicinuită în țară nu se constată prin aceea decizie și în această privință atât considirentele din decizie cât și conclusia și dispozitivul deciziei

trebuie să acorde spre a dovedi și a constata locuința obicinuită ;

Considerând că scopul legii nu e satisfăcut dacă comisia de apel constată că contribuabilul are domiciliul cerut de Codul civil său că contribuabilul este înscris în listele electorale, sau că el când-va ar fi exercitat drepturile electorale, sau când contribuabilul ar avea o casă spre locuire în cutare oraș, sau că ar fi administrând moșiile ce are în țară în regie și că ar fi având personal și biuroș pentru administrarea moșiilor într-o localitate din țară, sau că ar fi luat contribuabilul o casă cu chirie, sau că ar fi fost în cura cutărui medic și s'ar fi prezentând și ordonanțe medicale fiind că toate acestea fie singuratec fie împreună nu indică în mod absolut că contribuabilul locuiește obicinuit în țară și ele sunt de multe ori numai moduri spre a se sustrage prescripțiilor legii, spre a eluda legea ;

Considerând că spre a se sustrage unui imposit însemnat în afară de mijloacele arătate pot să mai fie și alte mijloace spre a induce în eroare sau spre a fraudă, și este de datoria comisiunilor comunale și a comisiei de apel să nu fie determinate prin considerații lăaturalnice a căror scop de influențare sau de fraudare ar fi evidentă, și să aibă conștiința și că știe că ceia ce cere legea ca contribuabilul să nu fie impus la impositul funciar îndoit este constatarea formală că el obicinuit locuiește în țară ;

Considerând că încă dacă s'ar invoca de contribuabil că se află în streinătate, pentru căutarea sănătății sau pentru studii ar trebui aceste cauze să fie serios stabilite, că într'adevăr pentru studii sau pentru căutarea sănătății contribuabilul trebuie să fie supus unei cure oare care neapărat prescrise care reclamă șederea timp mai îndelungat în streinătate, pentru ca să nu fie supus impositului îndoit ; și în această privință comisiile comunale și de apel vor trebui a nu se determina de acte neserioase sau obținute prin influență, prin complesență sau prin alte mijloace oare care ;

Considerând că prin decizia comisiei de apel supusă recursului se înlătură unele dovezi care stabilesc, că D. M. Sturdza nu locuiește în țară obicinuit și se pune temeiul pe considerații care nu indică și nu dovedesc locuința obicinuită în țară, și în orî care cas nu se constată locuința obicinuită în țară a contribuabilului D. M. Sturdza că de aceia decizia comisiei de apel are a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează etc.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI, Secția III

Audiența de la 18 Martie 1902

Președenția D-lui G. R. MANOLESCU, Președinte

Toma Georgescu și alții (Afacerea meseriașilor)

Deciziunea corecțională No. 341/902

Delict politic.— Caracterul lui.— Criteriul după care se poate distinge când un delict este politic. — Competință. — Delicte de drept comun comise în executarea unui delict politic. — Dacă devin și ele de aceeași natură și se judecă de aceeași jurisdicție.

In genere se califică ca delicte politice, faptele cari

lovesc ordinea politică externă ori internă. Așa, pentru a se vedea dacă un delict este de natură politică, trebuie a se cerceta dacă scopul în care acest delict a fost făcut atinge ori nu ordinea politică. Intre faptele cari ating ordinea politică internă este de sigur acela prin care o ceată sedițioasă tinde a comite un atentat în contra drepturilor și prerogativelor unei instituțiuni politice stabilite de lege.

Ast-fel când mai multe persoane se decid și merg în ceată la Camera deputaților spre a o sili să ia o hotărîre, să voteze, în sensul cum vor ei, o lege cum ar fi aceea asupra meseriilor de exemplu, lege avînd de obiect reglementarea muncii și care prin urmare nu poate fi considerată ca o măsură de interes particular, ci ca o măsură care interesează ordinea politică internă, și dacă în drumul lor sunt întâmpinați și opriți de la acest pas de către autorități, iar dînșii în loc să se supună se năpustesc asupra agenților forței publice și îi ultragiază prin cuvinte și loviri, delictul comis de dînșii nu este un delict ordinar, de drept comun, căci scopul lor nu era de a ultragia pe agenții forței publice, ci un delict politic căci scopul lor era de a putea ajunge la Camera spre a o sili să voteze, în anumite condițiuni, o lege asupra meseriilor și a schimba ast-fel o stare de lucruri existentă, reglementînd munca lăsată până atunci liberă.

Delictele politice sunt de competența Curței cu jurați a le judeca și ori-ce alte delicte de drept comun, comise spre a înlesni executarea unui delict politic, fiind simple mijloace de execuțiune ale acestui delict, devin și ele de aceeași natură ca dînșul și, prin urmare, supuse aceleiași jurisdicțiunii.

Curtea,

Ascultînd pe d-nii avocați : C. Dissescu, C. Mille, B. Păltineanu, Aurel Ilescu, I. Brătescu, D. Șoimescu, Em. Ioachimovici și alții din partea inculpaților ;

Pe d-l procuror de secție C. Sărățeanu în rechizițiunii.

Deliberînd,

Asupra apelului făcut de Toma Georgescu și alții contra sentinței trib. Ilfov, secția III, No. 337/902 (*) prin care numiții sunt condamnați la închisoare corecțională pentru faptul de ultragiū prin cuvinte și loviri exercitat asupra agenților forței publice în ziua de 12 Februarie 1902 ;

Avînd în vedere cererea făcută de apelanți prin apărătorii lor de a se recunoaște că delictul comis de dînșii este de natură politică, adică conf. art. 105 din Constituțiune, de competența Curței cu jurați și prin consecință de a se anula sentința apelată ca dată fără competență ;

Avînd în vedere sentința apelată, instrucțiunea orală făcută în cauză, depunerile martorilor audiați la tribunal și toate actele aflate în dosarul cauzei ;

Ascultînd pe d-l procuror Sărățeanu în rechizițiunile sale și pe apărătorii apelanților în susținerile lor ;

Avînd în vedere că din faptele constatate de instrucțiune, din declarațiunile apelanților, din cele constatate prin sentința apelată de trib. Ilfov, s. III și din depunerile martorilor audiați la trib. se constată că, de mai mult timp, exista o vie agitație printre meseriași pentru a obține neapărat o lege alcătuită așa cum credeau ei că este bine și destinată să proteagă munca națională ; că demersuri, pacinice la început,

(*) A se vedea publicată tot în acest număr p. 229. (N. B.)

aū fost făcute în acest scop de dēnșii pe lângă oame-nii politicii și pe lângă autoritățile constituite; că aū ținut numeroase întruniri publice în care discutaū, aprobând, amendând sau respingând diferitele proiecte de legi propuse în această privință; că aū petiționat parlamentului și guvernului țarei; că aū avut convorbiri cu reprezentanții acestor autorități, reclamând, într'una, votarea unei legi asupra meseriilor alcătuită cum voiaū ei; că, în fine, căpătând credința că această lege va fi votată în sesiunea de la Februarie 1902 dar, vėzēnd că se întărziază cu această votare și vėzēnd că legea nu se va vota, poate, nici în acest restimp, meseriasiū se adună într'un local în ziua de 12 Februarie 1902, trāmit o delegațiune la Cameră spre a vedea dacā în acea zi se va vota legea, și, în urma răspunsului ce acea delegațiune le aduce, pleacă toți cei adunați la întrunire, în ceatā, spre a merge la Cameră și a face să se voteze imediat legea așa cum o doreaū ei; că această plecare în ceatā este tumultoasă, violentă, sedițioasă; că ajunsă în piața Bibescu-Vodă, ceata întâlnește pe agenții forței publice, sergenții de oraș și geandarmii, cari vor să o împedice d'a merge asupra Camerei, și atunci ceata și, în specie, apelanții ultragiază cu cuvinte și lovituri pe agenții forței publice;

Considerând că, ast-fel fiind faptele, rămâne a se examina, dacā delictul pentru care apelanții aū fost dați în judecată este sau nu politic;

Considerând că legea penală, ca și Constituțiunea, nu enumără nici definește delictele politice, lāsând doctrinei și jurisprudenței grija de a țermuri aceste fapte represibile;

Considerând că este în genere admis a se califica ca delict politice faptele care lovesc ordinea politică externă ori internă;

Că, prin urmare, pentru a se vedea dacā un delict este de natură politică, trebuie a se cerceta dacā scopul în care acest delict a fost făcut, atinge, ori nu ordinea politică;

Că între faptele cari ating ordinea politică internă este de sigur acela prin care o ceatā sedițioasă tinde a comite un atentat în contra drepturilor și prerogativelor unei instituțiuni politice stabilită de lege;

Considerând că, în speță, din examinarea circumstanțelor, arătate la expunerea faptelor, și în care s'a produs delictul imputat apelanților rezultă că dēnșii l'aū pertratată în scopul de a putea ajunge la Cameră spre a o sili să voteze în ziua de 12 Februarie 1902, în anumite condițiuni, legea asupra meseriilor, și a schimba ast-fel o stare de lucruri existentă, reglementând munca lāsată până atunci liberă;

Că, mergând în ceatā la Cameră în ziua de 12 Februarie 1902, apelanții aveaū de scop nu de a ultragia, prin cuvinte și lovirī, pe agenții forței publice, ci de a sili Camera să ia o hotărīre, fapt care este un delict politic de oare-ce acest fapt este un atentat în contra ordinii politice interne stabilite, atentat prevėzut de art. 93 Cod. pen., care este pus între articolele cari pedepesc crimele și delictele contra Constituției, adică fapte represibile de ordine eminent politică;

Considerând că o lege avēnd de obiect reglementarea

muncii, cum era acea reclamată de apelanții, nu poate fi considerată ca o măsură de interes particular, ci ca o măsură care interesează ordinea politică internă, de oare ce munca este una din bazele pe cari se fondează prosperitatea, avuția și prin urmare, în parte, existența unei societăți organizate;

Considerând că ori-ce alte delict de drept comun, comise pentru a înlesni executarea unui delict politic, fiind simple mijloace de execuțiune ale acestui delict devin și ele de aceeași natură ca dēnsul și, prin urmare supuse aceleiași jurisdicțiunii;

Considerând că prin urmare ultragiul prin cuvinte și lovirī imputat apelanților, fiind numai un mijloc pentru ca dēnșii să și poată executa scopul de a sili Camera să voteze, în ziua comiterii acestui delict, legea de ordine politică internă reclamată de dēnșii, devine un delict politic;

Că ast-fel sentința apelată este dată de o instanță necompetente și ca atare trebuie să fie anulată, admitând excepțiunea de incompetență propusă de apelanții;

Asupra cererei făcută de apelanții de a fi puși în libertate;

Considerând că odată ce Curtea găsește că este incompetentă d'a judeca pe apelanții, dēnsa este desesiată de afacere și prin urmare numai e în drept a lua nici o măsură în această cauză;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier C. G. Dămboviceanu, Curtea, în majoritate, admite apelul, etc.

O p i n i u n e

Asupra excepțiunii de incompetență ridicată de inculpați:

Avēnd în vedere că această excepțiune este sprijinită pe caracterul politic al infracțiunii pentru care inculpații sunt dați judecării;

Avēnd în vedere că această infracțiune consistă în faptul de a fi ultragiat, lovit și rănit pe agenții forței publice cari i-aū împedat de a merge în ceatā la Camera deputaților pentru a cere votarea grabnică și în condițiunile reclamate de dēnșii a legii asupra meseriilor;

Avēnd în vedere că acest fapt care prin natura lui constituie un delict ordinar, nu poate fi considerat ca delict politic nici prin obiectul lui nici prin mobilul care a împins la comiterea lui;

Că, în adevăr, admitând chiar cea mai largă definițiune a delictului politic, un asemenea delict presupune în ori ce cas o atingere a ordinii politice adică o atingere a constituției, a organizării sau a atribuțiunilor puterilor publice;

Că rațiunea cea mai serioasă pentru care infracțiunile politice aū fost supuse la regule speciale de competență și la alte regule excepționale este că aceste infracțiuni se deosebesc cu totul de delictele ordinare prin mobilul care împinge la comiterea lor, mobil care pornesce nu din interese personale ci dintr'o convingere diferită în cestiuni de ordine politică adică în cestiuni relative la interesele generale;

Considerând că în speță faptul nu a fost dictat de nici un mobil de ordine politică căci departe de a fi

mişcați de un interes general, inculpații nu au avut în vedere de cât nu interes cu totul restrâns al clasei meseriașilor;

Că din toată agitațiunea care a precedat comiterea delictului se constată că adevăratul și unicul scop al inculpaților era de a obține o lege care să le asigure îmbunătățirea condițiunii lor materiale;

Că fie care din ei lupta prin urmare pentru un interes personal și de ordine materială iar nici de cum pentru triumful unei convingeri asupra organizațiunii politice sau asupra modului de a satisface interesele generale ale națiunii sau ale statului;

Considerând că art. 93 Cod pen. invocat de inculpați nu declară delict politic ori ce infracțiune comisă în contra Constituțiunii sau în contra exercițiului drepturilor politice, ci pedepsește faptul de a împedea exercițiul drepturilor politice fără a 'l califica;

Că nu ori ce delict contra Constituțiunii este un delict politic, proba evidentă este că Codul penal pune în același titlu, sub aceeași rubrică și consideră prin urmare ca delict în contra Constituțiunii atentatele în contra libertății individuale și călcarea de atribuțiunii din partea autorităților administrative și judecătorești cari sunt fără îndoială delict de drept comun;

Că prin urmare delictele în contra Constituțiunii între cari intră și faptul de a sili pe adunarea legiuitoare să ia o hotărîre nu sunt delict de drept politic de cât atunci când este dovedit că scopul urmărit de agent este de ordine politică;

Considerând că pe lângă aceasta mergerea în ceată la Camera nu era scopul inculpaților ci numai un mijloc de a 'și atinge adevăratul scop care era obținerea unei legi favorabile intereselor lor personale;

Considerând că, în ori ce cas, nu este absolut cu nimic dovedit că în speță inculpații au avut intențiunea de a sili Camera deputaților să ia o hotărîre;

Că din contră din actele de instrucțiune rezultă că ei s'au apărat continuu afirmând intențiunile lor pacifice, și prestând contra ori cărei intențiunii de violență;

Că singura declarațiune făcută de unul din ei înaintea Curții că a urmărit un scop politic nu poate schimba întru nimic caracterul faptului căci e făcută mult timp după comiterea lui și numai pentru trebuința cauzei în sprijinul declinatorului de competență asupra căruia se declarase deja divergența înaintea Curții;

Considerând că ast-fel fiind, faptul inculpaților de a fi ultragiati, lovit și rănit pe agenții forței publice, ori care ar fi punctul de vedere sub care ar fi considerat, nu are absolut nici un caracter politic și că prin urmare nu există nici un motiv pentru a înlătura regulele generale de competență.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se respinge excepțiunea de incompetență și a se intra în cercetarea fondului.

(s) C. R. Manolescu.

O p i n i u n e

Având în vedere excepțiunea de incompetență ridicată de inculpați pe motiv că delictul este politic și

prin urmare în baza art. 105 din Constituțiune aface-re a trebură dusă înaintea Curții cu jurați judecătorii naturali ai inculpaților;

Considerând că inculpații pretind că voind să meargă la Camera spre a petiționa și a sili corpurile legiuitoare să li se voteze mai în grabă legea meseriașilor, au fost întâmpinați de forța publică care 'i a împiedicat în mersul lor, și atunci au comis acte de agresiune în contra agenților însărcinați cu menținerea ordinei;

Considerând că faptul de a petiționa la Camera este un drept cetățenesc garantat de Constituție, este un drept politic (art. 28 Const.);

Considerând că, dacă aceasta a fost intențiunea manifestanților, acest fapt n'ar constitui un delict politic și prin urmare cestiunea de incompetență nici nu se poate pune;

Considerând că numai dacă cu ocazia acestei petiționări ar fi comis vre un atentat, în contra membrilor corpurilor legiuitoare, numai atunci faptul lor ar fi degenerat în un delict politic (art. 93 Cod penal);

Considerând că în speță nici nu s'a pretins că un asemenea atentat ar fi avut loc;

Considerând că pe de altă parte intenția preveniților nu se poate afla mai bine de cât de la ei însuși; că ei ascultați înaintea judelei instructor declară că au avut intenția de a reclama în un mod pacinic; că de altmintrelea aceasta era și recomandarea expresă a președintelui societății;

Considerând însă că poliția ne având încredere în intențiile lor, 'i-a împiedicat de a merge mai departe;

Că preveniți au voit să înfrângă acest ordin polițienesc, și cu ocazia aceasta au comis acte de violență în contra agenților forței publice, că prin urmare numai aci se rezolvă faptul preveniților; că întreruperea unui ordin polițienesc, sau un simplu ultragiū, nu constituie un delict politic, căci prin aceasta nu se aduce atingere nici siguranței statului, nici formeii guvernului, nici nu se atinge unul din organele politice al statului;

Considerând că nu se poate crede că inculpații au voit să aducă o atingere corpurilor legiuitoare, în modul lor de a delibera și legifera, căci pe lângă considerațiunile de mai sus, ei știaū că în acea zi Camera numai siegea, căci vëzuse pe deputați cari eșeau din cameră și defilau înaintea lor, și prefectul poliției chiar le declarase că Camera era închisă la acea oră;

Că acest fapt ast-fel desbrăcat constituie un delict de drept comun;

Considerând că afară de aceasta în materie de delict politic nu se caută atât scopul ce inculpații au voit să atingă, ci intențiunea de care au fost animați;

Considerând că în realitate inculpații n'au avut intențiunea, de a petiționa, căci aceasta mai rezultă din împrejurarea că delegații meseriașilor știaū că legea era deja gata; că grație intervențiunii și conciliabulelor ce au avut cu presidentul și membrii biuroului Camerei cu comisiunea și raportorul Camerei, cele mai importante din cererile meseriașilor au fost introduse în lege, și prin urmare numai era nevoie de o altă petiționare;

Că, deci, intențiunea meseriașilor trebuia să fi fost

alta și aceasta nu era de cât de a provoca scandal, de care poate avea nevoie conducătorii acestor nenorociți meseriași ;

Considerând că o mișcare se consideră ca politică când are în vedere un interes general ;

Că, în speță, atrupament și violențele ce au urmat n'aveau în vedere un interes general, ci un interes de de clasă, un număr limitat de celășteni, pe meseriași ;

Deci faptele care au atins Codul penal cu ocazia acestei mișcări, nu pot constitui delict politice.

Pentru aceste motive sunt de părere a se respinge excepțiunea de incompetență.

(s) N. Budișteanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV, Secția III

Audiența de la 28 Februarie 1902

Președenția D-lui C. PARASCHIVESCU, Președinte

Toma Georgescu și alții (Afacerea meseriașilor)

Sentință corecțională No. 333/902 (*)

Delicte. — Caracterul lor. — Cum se determină. — Delict politic. — Care este criteriul dupe care se determină un delict politic.

Din economia generală a Codului penal rezultă că, în determinarea caracterului infracțiunilor, trebuie să se țină seamă de împrejurările în care delictul a fost comis și de scopul urmărit de delicuent, când din aceste împrejurări ar rezulta dovada intențiunei ce delicuentul a avut la comiterea delictului. Așa dar, caracterul și natura delictului, din punctul de vedere al dreptului penal, nu se determină numai dupe faptul material comis, dar mai cu seamă dupe intențiunea cu care delicuentul l'a comis.

De aci urmează, că, pentru a se ști dacă un fapt constituie un delict politic, nu trebuie a se avea în vedere faptul material comis, dar a se căuta, fie prin împrejurările ce au înconjurat delictul, fie din manifestarea învederată a scopului ce delicuentul urmărea, care a fost intențiunea delicuentului și a considera delictul ca politic ori de câte ori dreptul ce delicuentul a avut intențiunea să lovească prin acel delict era un drept a cărui respectare o cerea interese de ordine publică.

Ast-fel când mai multe persoane voind a da Camerei o petiție, și fiind împedicați de forța publică a intra în curtea Camerei, nu se supun acestei măsurii preventive, ci rupând rindurile agenților forței publice îi violentează și îi lovesc cu pietre și ciomege în scop de a putea înainta, faptul delictuos comis, constituie o violare a unui drept de ordine privată, și dar un delict ordinar, de drept comun, iar nu un delict politic, întru cât scopul pe care acei delicuenți l'urmăreau nu era de a tinde să afâțe răscoale sau răscurtări, să răstoarne sau să modifice o formă de guvernământ stabilită.

Tribunalul,

Ascultând pe d-nii avocați: B. Păltineanu, I. Brătescu, Aurel Iliescu, P. Sfetescu, Ioachimovici, D. Șoimescu, G. Florian, M. Alexandrescu, M. Petrescu și Carpen în apărarea inculpaților ;

(*) Infirmată de Curtea de apel, care și'a declinat competența. A se vedea decizia publicată în acest număr la p. 226. (N. R.)

Pe d-l procuror Slătineanu în rechizițiunii.

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de incompetență :

Având în vedere faptele procesului ;

Considerând că din economia generală a Codului penal, rezultă că în determinarea caracterului infracțiunilor, trebuie să se țină seamă de împrejurările în care delictul a fost comis, și de scopul urmărit de delicuent, când din aceste împrejurări, ar rezulta dovada intențiunei ce delicuentul a avut la comiterea delictului ; că dar caracterul și natura delictului, din punctul de vedere al dreptului penal, nu se determină numai dupe faptul material comis, dar mai cu seamă, după intențiunea cu care delicuentul l'a comis ;

Considerând că de aci urmează că, pentru a se ști dacă un fapt constituie un delict politic, nu trebuie a se avea în vedere faptul material comis, dar a se căuta fie prin împrejurările ce au înconjurat delictul, fie din manifestarea învederată a scopului ce delicuentul urmărea, care a fost intențiunea delicuentului și a considera delictul ca politic ori de câte ori dreptul ce delicuentul a avut intențiunea să lovească prin acel delict era un drept a cărui respectare, interese de ordine publică o cerea ;

Având în vedere că din împrejurările în care delictul de la 12 Februarie a fost comis, se stabilește că inculpații a vroit să se presinte Președintelui Camerei, pentru a petiționa, drept acordat de art. 50 din Constituțiune ; că poliția de siguranță, găsind că prezența unui număr atât de mare ar putea fi natură a provoca desordini, a găsit necesar, a împedica mulțimea de a intra în curtea Mitropoliei ; că, inculpații în loc de a se supune acestei măsurii preventive luate, rup rindurile cordoanelor de sergenți, îi lovesc cu pietre și ciomege și voiesc cu ori-ce preț a înainta ;

Considerând că acesta fiind scopul pe care inculpații l'urmăreau, nu se poate susține pe de o parte, că tindea a exercita la răscoale sau răscurtări, a răsturna sau a modifica o formă de guvernământ stabilită ; iar pe de alta că atacurile și violențele se îndreptau în contra agentului forței publice, fiind în lucrarea execuțiunei legilor, etc. ;

Considerând că întru cât, violențele și loviturile sunt date asupra agenților forței publice, în exercițiul funcțiunei, infracțiunea nu poate fi calificată de cât ultragiū cu lovire, fapt prevăzut și penat de art. 184 și 185 Cod penal ;

Considerând că ast-fel fiind faptul delictuos comis constituie o violațiune a unui drept de ordine privată și fiind un delict ordinar, de drept comun, prin consecință este de competența instanțelor corecționale a l' judeca ;

Pentru aceste considerante redactate de d-l judecător N. C. Schina, tribunalul, respinge incidentul de incompetență, etc. (*)

(ss) C. Paraschivescu, N. C. Schina, Al. Budișteanu.

(*) Sentința trib. coprinzând mai multe considerante de fapt și cum faptele sunt deja cunoscute am crezut că numai e necesar a le mai publica. (N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența de la 28 Februarie 1901

Președenția D--lui G. C. STURDZA, Președinte

Ilie Herșcovici, Bernard Prifer și Ilie Valter, dați judecăței pentru contravenție la legea burselor

Contravenție la legea burselor.—Mijlocitor de schimb sau de mărfuri.—Misit sau intermediar particular mijlocind între vânzător și cumpărător pentru vânzarea de produse sau alte mărfuri.—Nu constituie o contravenție la legea burselor.—(Art. 30 legea burselor și 207 C. penal).

Legea burselor nedecărând că toate vânzările și cumpărările de produse să se facă neapărat prin mijlocitorii de schimb sau de mărfuri, o persoană privată poate, în calitate de misit, mandatar sau comisionar, să intervină între vânzător și cumpărător și să înlesnească înțelegerea între ei pentru încheierea unei vinderi-cumpărări directă între aceste persoane, fără ca aceasta să poată fi considerat ca un amestec în funcțiunea publică conferită mijlocitorilor de schimb sau de mărfuri prin legea burselor și fără ca asemenea fapt să poată constitui o contravenție la suscitata lege a burselor.

S'au ascultat : d. avocat T. V. Ioan, din partea reclamantului Petrache Teohar în desvoltarea acțiunii ;

Pe d-nii avocați M. V. Cristescu și T. Marinescu, din partea inculpaților în combateri, și

Pe d. substitut C. Drăghici în conclusiuni.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea privitoare pe Ilie Herșcovici, Bernard Prifer și Ilie Valter, pentru că au contravenit art. 30 din legea burselor, mijlocitorilor de schimb și mijlocitorilor de mărfuri, modificat prin legea din 12 Martie 1897 :

Văzând că, potrivit acestor texte de lege, se pedepesc conform art. 207 Cod. pen. acei cari și vor însuși dreptul de mijlocitorii de schimb sau de mărfuri, sau ar săvârși operațiunii de atribuțiunile unor asemenea funcționari ;

Văzând că chestiunea ce se ridică este de a se ști dacă un individ exercitând profesiunea de misit, adică punând în relațiune și în contact vânzătorii și cumpărătorii, pentru un mic beneficiu ce i se plătește în cazul când afacerea se încheie, poate fi socotit că săvârșește operațiunea de atribuțiunea unui mijlocitor de schimb sau de mărfuri ;

Considerând că este o deosebire elementară între mijlocitorii de schimb sau de mărfuri și misiții proprii ziși, că, în adevăr, pe când cei dintâi negociază, vând, cumpără, de și pe socoteala unor mandanți; cei din urmă, cel puțin când se mărginesc la rolul unor misiți ordinari, precum este în specie, propun numai lucrul de vândut sau de cumpărat, caută amatorii, servesc de intermediari pentru a înlesni înțelegerea între părți, dar nu fac nici o negociațiune, nu vând și nu cumpără; că, prin urmare, nu se poate zice că inculpații au săvârșit, precum li se impută, operațiunii de atribuțiunea unor mijlocitorii de mărfuri și deci dănsii urmează a fi achitați.

Pentru aceste motive, tribunalul, în unire cu concludsiunile d-lui substitut, achită pe Ilie Herșcovici

Bernard Prifer și Ilie Valter de ori-ce penalitate în acest proces.

(ss) G. C. Sturdza, T. Buiuciu.

Observație.—O lege specială din 4 Iulie 1881 institue în mai multe orașe burse de comerț având de scop înlesnirea transacțiunilor comerciale de ori-ce natură. Cu această ocaziune s'a instituit în unele orașe mijlocitorii de schimb și de mărfuri, ear în altele, curtierii meniți a mijlocii negociarea sau vânzarea și cumpărarea de efecte publice și de mărfuri. Art. 30 din legea burselor, modificat prin o lege posterioară din 12 Martie 1897, dispune că acei ce și vor însuși dreptul de mijlocitorii de schimb sau de mărfuri fără drept, sau vor săvârși operațiunii de atribuțiunea acestor mijlocitorii, se vor pedepsi ca usurpatori de titluri și funcțiuni conform art. 207 din Codul penal.

Curtea din Galați, interpretând aceste texte, a decis prin două decisiuni consecutive, că misiții cari intervin în vânzările particularilor spre a pune în contact și relație pe vânzător și cumpărător pentru un beneficiu ce li se plătește, săvârșesc operațiunii de atribuția exclusivă a mijlocitorilor de schimb, de mărfuri, sau curtierilor, și prin urmare, trebuie să fie pedepsiți conform art. 207 din Codul penal (1).

Ambele aceste decisiuni au fost însă cu drept cuvânt casate: «Considerând, dice foarte bine Curtea noastră supremă, că legea burselor nu declară că toate vânzările și cumpărările de produse trebuie să se facă neapărat prin intermediul curtierului oficial; că nu poate fi îndoială că o persoană privată, ca comisionar sau ca mandatar al unei persoane, poate face cumpărări pentru mandant sau poate să intervină pentru o vânzare de produse între vânzător și cumpărător, fiind-că faptul de a interveni între un vânzător și cumpărător, pentru încheiere de vânzare și cumpărare directă între aceste persoane nu poate fi considerat ca un amestec în funcțiunea publică conferită curtierului oficial prin legea burselor; că a susține contrariul, ar fi a paralisa vânzările și cumpărările de produse nu numai în orașul de reședință, unde se află un curtier oficial, dar și în coprinsul județului unde asemenea curtierii nu există, etc» (2).

Este în adevăr cam straniu, fie-ne ertată expresia, de a susține că legea burselor a înțeles

(1) Vezi una din aceste decisiuni a Curței din Galați, reproducă în *Curierul Judiciar* din 1901, No 74.

(2) Vezi *Curierul Judiciar loco supra cit.* Curtea de cașă se mai pronunțase încă în acest sens prin o decizie anterioară, casând o altă decizie tot a Curței din Galați. Vezi Bulet. Cas. s. II, anul 1899, p. 1165 (decizie pronunțată în unire cu concludsiunile noastre).

să oprească pe un particular de a interveni într-o vindere-cumpărare de produse sau alte mărfuri, căci cine nu vede că legea ast-fel înțeleasă ar fi pus o piedică libertății comerțului. Scopul legii burselor a fost deci cu totul altul. Ea a voit, după cum foarte bine a judecat tribunalul de Romanați⁽³⁾, să oprească operațiile samsarilor de la bursă, din târguri, piețe și oboruri, ear nu să desființeze profesia de misit, telal, comisionar sau mandatar.

Tot în acest sens se pronunțase atât tribunalul din Tecuci prin sentința No. 683 din 7 Octombrie 1898 cât și tribunalul de Tutova prin sentința mai sus reprodusă. Este adevărat că atât sentința trib. din Tecuci⁽⁴⁾ cât și cea a

⁽³⁾ *Curierul Judiciar* din 1901, No. 69 și *Dreptul* din 1901, No. 27.

⁽⁴⁾ Eată considerentele foarte juridice ale tribunalului din Tecuci :

«Având în vedere că inculpatul Ițic Ascher, cu rechisitorul introductiv No. 3166 din 11 Iunie a. c., este trimes în judecata corecțională a acestui tribunal, pentru că ar fi contravenit articolelor 89 și 30 din legea burselor și a mijlocitorilor de schimb, combinate și cu aplicațiunea art. 207 C. p. în ceea-ce privește pedeapsa ;

Având în vedere că, basa acestei urmăririi este un proces-verbal cu data din 6 Februarie a. c. încheiat de V. Dănăileanu în calitate de curțier oficial și de parte lesată, constituindu-se ca parte civilă pentru suma de 496 lei ;

Având în vedere instrucțiunea orală făcută astă-dzi în instanță ;

Având în vedere că faptul imputat inculpatului Ascher consistă în aceea că ar fi servit ca intermediar într'un mod cu totul particular între niște vândători și cumpărători de produse, dintre care cei d'intîi figurează ca martori în instanță, fapt prin care se susține de către Ministerul public că ar fi contravenit dispozițiunilor art. 30 din legea burselor și a mijlocitorilor de schimb și art. 207 C. pen. ;

Având în vedere că, prin legea din 4 Iulie 1881, s'au înființat burse de comerț în orașele București, Brăila și Galați, precum și oficii de mijlocitori de schimb, mijlocitori de mărfuri, iar în alte orașe, unde nu sunt burse, se dispune prin art. 3 înființarea de curțieri care să facă operațiuni de burse ;

Că, în orașul Tecuci neexistând nici burse și nici mijlocitori de schimb sau de mărfuri, s'a înființat un singur curțier oficial, numindu-se în această funcțiune reclamantul Vasile Dănăileanu ;

Considerând că legea burselor prin diferitele sale dispozițiuni prevede anume care sunt operațiunile pe care le poate face bursele, mijlocitorii de schimb și de mărfuri, dând acestor operațiuni un caracter oficial ca făcute de niște ofițeri publici și care toate operațiuni conform art. 41 din lege se fac în localul bursei ;

Că, afară de operațiunile proprii dise de burse, legea mai prevede prin art. 89 că vîndarea publică cu licitație a mărfurilor, în diferitele cazuri prevădute de lege, cum este cazul prevădut de art. 68 Cod comercial, să nu se poată face de cît prin mijlocitori de mărfuri ; ear prin art. 90 se mai prevede că, pentru prefeleuirea mărfurilor, se vor chema cu preferință de către tribunal mijlocitori de mărfuri ;

Considerând că operațiunile de bursă și atribuțiunile mijlocitorilor de schimb, a mijlocitorilor de mărfuri, precum și a curțierilor oficiali, fiind anume determinate și prevădute de legea lor specială, nu se pot aplica aceste dispozițiuni prin analogie și la alte cazuri care nu intră de loc în cadrul operațiunilor de atribuțiunile burselor, ale mijlocitorilor de schimb și de mărfuri sau ale curțierilor ;

Considerând că legea burselor, prin art. 30, modificat și

trib. de Tutova au fost reformate de Curtea din Galați, însă ambele decisiuni ale acestei Curți au fost casate, și Curtea din Iași, că instanță de trimitere, în ambele afaceri s'a conformat jurisprudenței Curței de casație prin decisiile sale No. 121 din 1 Februarie 1900 (s-a II) și No. 224 din 11 Februarie 1902 (s. I). În urma acestor decisiuni, considerăm chestiunea ca definitiv tranșată și credem că Curtea din Galați nu va mai persista în jurisprudența sa, care a fost considerată ca greșită de cele-l'alte instanțe judecătorești.

D. Aleandresco.

prin legea din 1897, pedepsește conform art. 207 Cod. p. pe acei care pe nedrept își vor însuși calitatea de mijlocitori de schimb sau de mărfuri ;

Că, prin urmare, trebuie să existe un autor care și-a luat pe nedrept această calitate mincinoasă cu intențiunea culpabilă și o parte lesată în acest fapt, și care nu poate fi de cît persoana către care agentul și-a însușit calitatea de mijlocitor de schimb sau de mărfuri ;

Având în vedere că, în specie, Ițic Ascher intrând direct în tratative ca intermediar între marturii N. Caloianu, Mina Talmaciu, Chircov Gașpar, A. Mara, și servind ca intermediar spre a cumpăra produse de la dînsii pentru a 3-a persoană, nu se poate susține că prin aceasta dînsul a făcut vre-o operațiune de bursă din acele de atribuțiunile curțierilor oficiali ; Că, acesta nu poate fi nici scopul nici spiritul legii burselor, de oare-ce legea burselor, se aplică numai la anumite fapte de operațiuni prevădute de ea, și localul unde se fac aceste operațiuni care este localul bursei, și faptul acesta pentru care Ițic Ascher este dat judecăței nu intră de loc în prevederile legii burselor ;

Că, apoi, în județul și orașul Tecuci neexistând nici bursă nici mijlocitori de schimb sau de mărfuri, cu un singur curțier oficial ar fi absurd a se pretinde că toți proprietarii și comercianții să aștepte a și vinde produsele lor numai prin intermediul aceluși curțier, când dînsii nu voesc a și negocia produsele conform legii burselor, pe cît timp nici o lege nu i obligă la aceasta ;

Considerând în fine că legea burselor, prin art. 3, a determinat că în orașele unde nu sunt burse, operațiunile de burse au să se facă prin curțieri, iar prin art. 30 *modificat și prin legea din 12 Martie 1897*, pedepsește numai pe acei care pe nedrept își vor însuși calitatea de mijlocitori de schimb sau de mărfuri ;

Că în orașul Tecuci, neexistând nici mijlocitori de schimb sau de mărfuri, nu se poate susține că inculpatul Ascher ar fi contravenit art. 30 din legea burselor și art. 207 Cod penal ;

Că întru cît legea nu prevede nici o dispozițiune expresă și precisă în privința aceasta și întru cît în penal prin analogie nu se pot aplica pedepse neprevăzute anume, apoi faptul imputat lui Ițic Ascher neconstituind nici un fapt prevădut sau pedepsit de lege, el urmează a fi achitat.

Pentru aceste considerente, în neunire cu conclusiunile Ministerului public, achită pe Ițic Ascher, de ori-ce penalitate pentru faptul ce i se impută. (*)

(ss) **D. A. Donici, G. N. Săulescu.**

Grefier (s) **P. I. Viorescu**

(*) N'am mai reprodus considerentele Curței din Iași, pentru că cea dintîi decizie reproduce argumentarea Curței de casație, ear cea d'a doua se mărginește pur și simplu a confirma motivele date de trib. de Tutova prin sentința mai sus publicată.

(N. R.)

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

CURTEA DE CASAȚIE ITALIANA DIN ROMA

Audiența de la 20 Aprilie 1901

Acte de comerț unilateral. — Dobânda banilor. — (Art. 54 Cod. comercial, rom. 56; 41 it. 43 român).

In actele comerciale pentru una singură din părți, interesul legal pe care necomerciantul trebuie să îl plătească comerciantului este interesul comercial de 6 %/o ear nu cel civil de 5 %/o.

Având în vedere că prin recursul făcut, se tinde a demonstra că sentința denunțată a violat dispozițiunile legii comerciale, când decide că asupra sumelor cvenite *Antreprizei de lucrări* (reclamantă la instanțele de fond) se datorează dobânzi comerciale, și motivul îl trage din principiul că construcțiunei *Punței Garibaldi*, de și a putut constitui un act de comerț, pentru *Antreprisa* constructoare, aceasta n'a fost și n'a putut fi pentru *Comună*, care prin acea construcțiune, n'a avut alt ceva de scop de cât a satisface la o rațiune de interes public; și plecând de la acest principiu trage conclusia că obligațiunile pentru o atare construcțiune contractate de comună nu aveau nimic de comercial, și deci datoria ei nu putea să fie supusă de cât la dobânzi de 5 la sută. Inșă argumentarea recurentului păcătuște la baza sa. E adevărat că comuna prin construcțiunea *podului* a înțeles să subvie unui interes public, însă scopul operațiunei nu denaturează raportul juridic ce naște din contractul stipulat cu constructorul de al îndeplini, și atâta e suficient pentru a nu mai fi dubiu că dacă în raporturile cu acesta din urmă actul era de natură comercială, consecințele sale față cu comuna reintră și ele sub domeniul legii comerciale. In adevăr, este text expres de lege, art. 54 C. com., care prevede că dacă actul e comercial pentru una din părți, toți contractanții sunt supuși legii comerciale afară de dispozițiunile cari privesc persoanele comercianților și afară de dispozițiunile contrarii legii; și fiind-că pentru actele de asemenea natură legea nu a făcut, în ceea-ce privește măsura intereselor, nici o excepțiune, reese învederat că atunci când recurentul se fondează pe art. 41 Cod. com. (rom. 43) ast-fel conceput: «Datoriile comerciale liquide și plătibile în bani produc dobândă de drept» și încearcă a deduce că datoria atunci numai este comercială, când debitorul este comerciant, nu numai că adauge la lege, aceea ce ea nu zice, dar și afirmă un lucru care contrastează pe față cu principiul consacrat în sus zisul art. 54 (rom. 56), pe care legiuitorul a găsit de cuviință să îl stabilească în scopul de a face să înceteze starea la care dă loc art. 91 din vechiul cod de comerț italian din 1895, după care când contractul era comercial pentru un singur dintre contractanți și necomercial pentru cel-l'alt, obligațiunile cari nășteau de aci erau regulate de legea comercială sau civilă, dupe persoana părâtului.

Sentința atacată dar, departe de a viola, face o exată aplicațiune a legii, când hotărăște că, dată fiind natura comercială a actului, sumele ce depind de el da-

torite *Intreprinderii* au fost productive de interese de 6 %/o, întru cât cel puțin pentru ea actul era comercial și deci recursul trebuie respins (1).

(1) (Diritto commerciale, vol XIX, fascicula 6, anul 1901, Pisa).

Observație.— Decisiunea reprodusă mai sus dată de Curtea de casație italiană din Roma, resolvă în mod just cestiunea de a se ști dacă dobânda ce o datorește necomerciantul comerciantului este cea de 5 %/o ca pentru actele civile sau cea de 6 %/o la sută ca pentru actele comerciale. Resolvarea în sensul de a se acorda dobânda comercială pentru faptul care e comercial numai pentru una din părți rezultă nu tocmai atâtat din textul articolului 54 it. (rom. 56), căreia i se poate opune dispoziția art. 41 it. (43 român), cât din istoricul acestei dispozițiuni. Așa în codicele italian din 1865 anterior celui existent, era dispozițiunea art. 91, dupe care obligațiunile cari nășteau dintr'un fapt comercial era regulate de codicele comerciale sau de cel civil dupe cum părâtul era comerciant sau nu. Legiuitorul nou prin art. 54 modificând această dispozițiune și dispunând că atunci când actul este comercial și chiar numai pentru una din părți se aplică legea comercială pentru toți contractanții, evident că a voit să se depărteze de la acel sistem, și deci interpretarea Curței din Roma este adevărata interpretare ce se poate da art. 54 relativ la dobânzile datorite de necomerciant comerciantului.

Am reprodus această decisiune a instanțelor supreme din Roma, pentru a ridica ori-ce dubiu în această cestiune care interesează pe comercianți și necomercianți de o potrivă.

C. N. Toneanu

INFORMAȚIUNI

In seara de Marți 2 Aprilie cor. a avut loc logodna d-lui Căpitan Aristide Razu, inginer electrecian, profesor la școala militară și inginer expert al Creditului Urban București, cu dragălașa domnișoară Margaretha N. Mandrea, flica ilustrului Președinte al Inaltei Curți de casație d-l Nicolae Mandrea.

Transmitem tinerilor logodiți precum și d-nei și d-lui Mandrea felicitările noastre.

BIBLIOGRAFIE

Anunțăm cu plăcere apariția vol. VII partea I a Comentariilor de drept civil de d-l

DIM. ALEXANDRESCO

Acest volum cuprinde materia:

„Teoria Probelor”

De vânzare la autor în Iași, la librăria *Alcalai*, București și la *Redacția acestui ziar* unde se găsesc și cele-l'alte volume. Se expediază contra valoare.

— PREȚUL 10 LEI —